

Ng i dân Nga ngày càng mu n "giã bi t" Putin

*B u tình ph n đ i ông Vladimir Putin t i Mátxc va ngày 24/12/2011.
REUTERS/Tatyana Makeyeva*

Vào tu n l chuy n sang năm m i, các tu n báo đ u ra s đ i và nhìn l i nh ng s ki n n i b t trong năm qua và s ti p t c ghi đ u n trong năm m i này : t giá vàng đ t k l c trên t p chí Pháp Courier International, cho đ n nh ng s c b t ng làm rung chuy n th gi i R p trên t p chí L'Express.

S ki n khác và cũng gây b t ng không ít là nh ng cu c bi u tình ph n đ i Putin Nga, ti p t c đ c tu n báo Anh The Economist m x .

V tình hình n c Nga, t p chí Anh The Economist h t s c chú ý đ n cu c bi u tình l n ch a t ng th y t i Mátxc va ngày 24/12 v a qua.

Trong bài phóng s mang t a đ « Tr c h t, chúng tôi chi m lĩnh đ i l Sakharov », t báo đã đ ng m t b c nh ch p đ m đông bi u tình gi ng cao m t t m áp phích l n v hình Th t ng

Nga giở tay chào, trên ghi hàng chữ "Good bye Putin" – tức là "Giã biệt Putin", phía dưới kèm theo chú thích : « Chúng ta hẹn thì, nhưng đây là buổi cuối ».

Điểm vùi The Economist, trước hôm 24/12, không ai biết được là phong trào phản kháng tại Nga sẽ xảy ra nhanh chóng hoặc bùng lên mạnh mẽ.

Nhưng khi thây đám đông người Matxcơva tràn vào tham gia cuộc biểu tình ở phía bắc thủ đô Nga ngày hôm đó, thì câu trả lời rõ ràng. Cảnh sát cũng tính số người tham dự khoảng 29.000 người, trong lúc ban tổ chức loan báo con số 120.000. Tuy nhiên, đa số các cuộc đoán đều cho là lòng người tham dự vào khoảng 80.000, gần gấp đôi số người tham gia một cuộc biểu tình khác trước đó, vào lúc thời tiết còn ảm áp hơn.

Cả hai cuộc biểu tình đều như một phản đối kết quả cuộc bầu cử Hội viên Duma ngày 04 tháng 12, đã bị điện Kremlin gian lận một cách thô thiển. Theo kết quả chính thức, đảng Nước Nga Xanh nhỉnh hơn cả Thủ tướng Vladimir Putin đã giành được gần một nửa số phiếu bầu.

Tuy nhiên, theo các nhà phân tích, số người đó đã tham gia kết quả thực tế theo tỷ lệ từ 6% đến 15%.

Theo The Economist, ông Putin chính là chủ tác xúc tác làm cho nỗi bất bình của người Nga dấy lên.

Vào tháng Chín vừa qua, ông đã loan báo là vào mùa xuân năm 2012, ông sẽ đòi hỏi chức tổng thống thay ông Dmitri Medvedev. Tuyên bố này làm dấy lên nỗi lo ngại và việc tái lập một nền chính trị cũ.

Gần đây, ông lại làm nỗi giận dữ gia tăng khi so sánh người biểu tình với một bộ y khoa vô kỷ luật, và coi đây ruy-băng trên họ đeo là những cái bao cao su.

Thế là vào hôm 24, trong đám đông đã không ngần ngại biểu tình dù biết nếu bị bắt sẽ bị tống giam là đối thủ Sakharov – tên một nhân vật bất tử đảng chính kiến nổi tiếng thời Liên Xô – có rất nhiều người đã mang theo bao cao su để khi phản ứng, hoặc đeo một hình con khỉ để phản đối tuyên bố đầy tính khinh miệt của ông Putin.

Và trên chiếc biểu trưng hàng chữ « Nước Nga sẽ được tự do », các lãnh tụ phong trào phản kháng lại in lên lên tiếng.

Ilya Yashin, một lãnh đạo của phong trào Đoàn kết tự do, tuyên bố : « Trong nhu cầu tập thể,

chúng ta đã đến c d y d r ng chúng ta là nh ng con c u.

Th nh ng... chúng tôi đã cho c n c và c th gi i th y r ng chúng ta là m t dân t c t do và d y t hào. »

M t di n gi khác là Alexei Navalny, m t l t s 35 tu i và là trái tim c a phong trào ch ng Putin. V a đ c th ra sau khi b k t án 15 ngày tù sau m t cu c bi u tình tr c đó, ông l i t p t c lên ti ng m nh m t i đây, cho r ng có đ ng i bi u tình đ t n v đ i n Kremlin.

Ph n ng c a ch đ , theo tu n báo Anh, v n c ng r n. Ngày 25/12, m t th m phán đã k t án 10 ngày tù giam đ i v i Sergei Udaltsov, m t nhà t ch c bi u tình theo xu h ng tri t đ ... Hai hôm sau, Th t ng Putin bác b kh năng cho b u l i H vi n Duma, yêu c u chính c a nh ng ng i bi u tình.

Sau nhi u năm b tr n áp, phe đ i l p Nga b l m vào tình tr ng h n lo n đ n m c không th có đ c ng c viên đ kh năng đánh b i ông Putin trong cu c b u c t ng th ng tháng Ba 2012. Đi u t t nh t mà h y v ng vào th i đ i m này là làm xói mòn quy n l c c a ông Putin.

Ông Navalny cho bi t s t ch c nhi u cu c bi u tình h n, t p trung vào kh u hi u: "Không m t lá phi u nào cho Putin".

Đ i v i tu n báo Anh, n c Nga đang b c vào th i k yên ng c a 10 ngày đ u năm m i, v i t ng lai có v nh không th đoán tr c đ c.

Th nh ng, The Economist cho r ng, trong m t ch ng m c nào đó, chính tính ch t khó d đoán đó l i là m t t i n b !

Đ i s M t i Trung Quốc : cái gai trong m t chính quy n B c Kinh

T p chí Courier International chú ý đ n nh n v t đang làm cho B c Kinh b i r i : ông Gary Locke, đ i s M t i Trung Quốc.

Trích đ n t báo M Washington Post, Courier International ghi nh n là nh n di n dần v a qua c a h i Asia Society t i B c Kinh, có 4 nh n v t đ c ái m th y rõ. Đó là nh c sĩ vĩ c m Yo Yo Ma, n di n viên đ i n nh Mary Steeple, đ o di n Joel Cohen và Đ i s Gary Locke.

Theo bài báo ch^o trong vòng v^on v^on 3 tháng, v^o đ^oi s^o M^o g^oc Hoa đ^ou tiên này đã tr^o thành m^ot ngôi sao sáng t^oi Trung Qu^oc.

Thành công c^oa ông đ^oi v^oi nh^ong ng^ođ^oi dân bình th^ong đ^oc th^oy rõ trên các các trang m^ong, đ^oc bi^ot là trên m^ong Vi Bắc. Ng^ođ^oi ta khen ng^oi s^o bình đ^oc c^oa ông, ch^on h^ong kinh t^o khi đi máy bay nh^o nh^ong ng^ođ^oi khác, x^op hàng nh^o m^oi ng^ođ^oi khi đi tham quan V^on lý Tr^ong thành.

Đ^oi v^oi nh^ou ng^ođ^oi Trung Qu^oc, n^ou ng^ođ^oi dân t^oi đây ng^ođ^ong m^o ông Gary Locke, đó là vì h^o nhìn th^oy n^oi ông nh^ong đ^ou h^o không th^oy n^oi các lãnh đ^oo Trung Qu^oc. M^ot giáo s^o kinh t^o Vi^on K^o thu^ot B^oc Kinh gi^oi thích : « Phong cách ông Locke trái ng^ođ^oc h^on v^oi các lãnh đ^oo Trung Qu^oc và khi ca ng^oi ông Gary Locke, ng^ođ^oi dân mu^on bày t^o thái đ^o không hài lòng đ^oi v^oi gi^oi lãnh đ^oo và các hành vi tham nhũng. »

S^o m^on m^o này đ^oi v^oi đ^oi s^o M^o đã làm cho chính quy^on B^oc Kinh và báo gi^oi Trung Qu^oc khá b^oi r^oi. Có nh^ou bài nh^o trên t^o Quang Minh Nh^ot báo, c^o nh^o báo là hãy coi ch^ong ch^o nghĩa th^oc dân m^oi mà ông Gary Locke loan truy^on, hay nh^o t^o báo Anh ng^o Global Times (Hoàn C^ou Th^oi Báo), cho r^ong đ^o cho m^ot nhà ngo^oi giao tr^o thành ngôi sao chính tr^o, thì đó không th^o nào đ^oc xem nh^o là m^ot đ^ou hi^ou tôn tr^ong Trung Qu^oc c^oa Hoa K^o.

Theo Courier International, ph^on g^ong b^ot bình c^oa nh^ong ng^ođ^oi b^onh v^oc ông Locke, m^o nh^o m^o đ^on m^oc mà t^o Quang Minh Nh^ot báo đã ph^oi rút l^oi bài báo c^oa mình trên m^ong.

Nh^ong không ph^oi ch^o có t^o Trung Qu^oc, mà ngay t^oi Hoa K^o, khi ông Gary Locke đ^oc b^o nh^om, thì nh^ou ng^ođ^oi cũng t^o ý nghi ng^o, t^o h^oi r^ong v^oi g^oc gác ng^ođ^oi Hoa c^oa mình, li^ou ông Locke có th^o tr^o thành m^ot gián đ^oi p^ođ^oi cho Trung Qu^oc hay không.

Tuy nhiên, v^oi các phát bi^ou kh^ong đ^onh rõ ràng tr^oc h^ot ông là ng^ođ^oi M^o, ông đã xoá tan các m^oi nghi ng^o. Cũng nh^o ông Obama trong cu^oc tranh c^o năm 2008, ông Gary Locke luôn nói v^o b^on thân nh^o là m^ot thành công c^oa lý t^ong c^oi m^o bao dung c^oa ng^ođ^oi M^o.

Kim Jong Un : Con ng^ođ^oi đ^oy bí n

V^o B^oc Tri^ou Tiên, các t^op chí Le Nouvel Observateur và Courier International đ^ou chú ý đ^on lãnh đ^oo m^oi t^oi Bình Nh^ong Kim Jong Un, đ^oc m^o nh^o danh là « Kim Đ^o Tam k^o bí », t^oa c^oa Le Nouvel Observateur, hay « Th^ong o^ot con » lên n^om quy^on, tít c^oa Courier International, trích đ^och báo Nh^ot Yomiuri Shimbun.

C^o hai t^op chí đ^ou nêu b^ot y^ou t^o là không ai bi^ot nh^ou v^o ng^ođ^oi th^oa k^o "ngôi báu B^oc Tri^ou Tiên".

Le Nouvel Observateur cho là ng^ođ^oi ta ch^o bi^ot qua g^ong m^ot, không bi^ot đ^on tu^oi th^ot, và r^ot

ít v quá kh c a nhân v t lãnh đ o tr , không đ y 30 tu i v a lên đ ng đ u tri u đ i c ng s n duy nh t trên th gi i, và đ c trang b vũ khí nguyên t . Kim Jong Un l i r t kín đáo, không b c l gì v cá tính và ý đ nh c a mình.

Tóm l i ng i ta bi t r t ít v "Kim Đ Tam", ch bi t r ng Jong Un là con ng i v th ba c a ông Kim Jong Il, m t ng i v Nh t B n, và h c đ i m t tên gi t i Th y Sĩ.

Bài báo trích nh n xét c a đ u b p ng i Nh t c a ông Kim Jong Il, cho là Kim Jung Un gi ng cha nh đúc, không ch qua dáng đ p b ngoài mà c tính tình cũng gi ng. Có th vì th mà Kim Jong Un đ c ch n đ k v . V n đ , theo bài báo, là ph i xem nhân v t này đ c các con « kh ng long » c a ch đ ch p nh n nh th nào.

Courrier International cũng nêu câu h i t ng t và trích đ n t báo Hàn Qu c Hankorieh, còn cho là : « Cái ch t c a ông Kim Jong Il khi n ng i ta đ t câu h i v s s ng còn c a ch đ . Kim Jong Un, 28 tu i, m i đ c đ c vào nh ng ch c v quan tr ng g n đây thôi cho nên li u đã có th i gian đ c ng c th đ ng c a mình hay ch a. »

Còn trích đ n t Yomiuri Shimbun, Courrier International cũng nêu l i nh ng th c m c v nhân v t tr này, không ai bi t gì nhi u. Có m t đ u rõ nét, theo bài báo, là Kim Jong Un không đ c m y a thích, và ng i dân g i sau l ng Kim Jong Un là « th ng o t con ».

Ph i tìm cách thúc đ y thay đ i t i B c Tri u Tiên

Trong tình hình gi i quan sát đang ch xem nh ng chuy n bi n s p t i, hy v ng có s thay đ i, t p chí The Economist thúc gi c trong hàng t a « Không nên ch hy v ng thay đ i qu c gia t i t nh t th gi i, mà ph i có k ho ch thay đ i ch đ đó ».

T p chí nh n th y là sau cái ch t c a Kim Jong Il, nhân v t mà The Economist xem là lãnh đ o đ c tài nh t hành tinh, cai qu n đ t n c nh m t tr i lao c i, đ a dân chúng vào c nh l m than, thì đã đ n lúc ph i tác đ ng đ đ t n c này thay đ i ch đ .

Tác nhân chính theo the Economist ph i là Trung Qu c. Đ n nay B c Kinh v n ng h ch đ Bình Nh ng vì e ng i b t n đ nh vùng biên gi i, và nh t là h s r ng vi c bán đ o Tri u Tiên th ng nh t, có th đ a quân đi M đ n sát vùng biên gi i Trung Qu c.

The Economist nh n th y là dù mu n dù không, và dù B c Kinh có làm gì đi n a, thì ch đ B c Tri u Tiên v n s s p đ . Không có c i t thì B c Tri u Tiên s đi vào đ ng cùng, nh ng n u m c a thì t nhiên s k t thúc tri u đ i h Kim.

Theo t p chí Anh, B c Tri u Tiên không th tránh kh i s thay đ i vì hi n nay đã có nhi u chuy n bi n trong xã h i : ch đen phát tri n v i trao đ i giao d ch qua biên gi i Trung Qu c, ng i B c Tri u Tiên xem DVD Hàn Qu c, h bi t là nh ng tuyên truy n c a ch đ v s nghèo kh áp b c ng i dân ph ng Nam là đ i trá. Tác đ ng đ i ng i dân khó mà đ o ng c và nó đe đ a s s ng còn c a ch đ . Cho nên Kim Jong Il không mu n có thay đ i.

The Economist cho là đã đến lúc Trung Quốc phải chấp nhận là tất cả nên thúc đẩy thay đổi ở Bắc Triều Tiên và chuẩn bị trước cho khả năng này.

Tờ chí phân tích là cho dù Bắc Triều Tiên có sụp đổ trong ngắn hạn, thì mối lo ngại về dài hạn không chỉ có đối với người dân Bắc Triều Tiên mà còn cho cả các nước láng giềng trong đó có Trung Quốc, vì mất bán đảo tìm lại được sự hòa bình với chính mình sẽ có lợi hơn gấp bội nguy cơ bất ổn định như trước mặt.

Tờ chí Anh nhắc lại là một người ở Bắc Kinh hiện nay đã nhìn thấy người ông Jang Song Taek, người chú ruột của Kim Jong Un, là một nhân vật theo xu hướng cực tả. Và nếu thật như thế thì Bắc Kinh nên khuyến khích nhân vật này.

Nhưng theo The Economist, để cho Trung Quốc có thể làm việc này, Hàn Quốc và Hoa Kỳ phải cùng cố gắng giảm nhẹ tác động nguy hiểm của sự sụp đổ của Bắc Triều Tiên, phải trấn an Trung Quốc. Chúng ta nên nhớ cùng hợp tác để vũ khí hạt nhân, sinh học... không rơi vào tay kẻ xấu, và Hoa Kỳ cũng như Hàn Quốc phải cho Trung Quốc hiểu rõ là mất khi bán đảo thống nhất, thì quân đội Mỹ không còn thời điểm lợi ích.

Trong phần kết luận, The Economist nhìn thấy thực tế đáng tiếc hiện nay là không phải chỉ có Trung Quốc, mà Hoa Kỳ - vì lo ngại một cuộc khủng hoảng mới - cũng như Hàn Quốc - vốn sợ cái giá phải trả khi thống nhất với một đất nước mà phần đông giới trẻ miền Nam xem như thuộc thế giới khác - và cả Nhật Bản - không muốn bán đảo Triều Tiên thống nhất - tất cả đều ủng hộ chế độ Bình Nhưỡng.

Nhưng tờ chí Anh nhắc lại là dòng họ Kim không thể tồn tại mãi mãi. Và điều thoải mái, thoải mái trên việc thay thế họ Kim nên diễn ra càng sớm càng tốt, không chỉ riêng vì sự ổn định của khu vực, mà cho cả người dân Bắc Triều Tiên đang bị lãng quên, bị áp bức.

Với các tựa đề, Tờ chí Courrier International nêu bật trên trang bìa : « Vàng : mất trái của cây sồi thế giới ».

Mất trái đây là đầu óc, đầu óc làm việc như tù khố sai cả thế giới, môi trường bị phá hoại... Còn về những sự bất ngờ làm rung chuyển thế giới ở Ráp, tờ chí L'Express dành tit trang bìa và một nửa số hàng 90 trang để người đọc dòng lịch sử của các dân tộc này, từ thời vàng son cho đến những thách thức hiện nay.